

پیشگفتار

با طلوع فجر انقلاب اسلامی و نیاز شدید کشور به قوانین هماهنگ با نیازهای انقلابی کار تدوین و تصویب قوانین به‌نحوی سرعت و وسعت گرفت که در ظرف سه دهه گذشته بالغ بر ۵۸۰۰ فقره قانون و شبه قانون شامل قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی، لوایح قانونی شورای انقلاب اسلامی، مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب مراجع ذیربط رسید. در صورتیکه تعداد کل قوانین و شبه‌قوانین هفتاد سال قانون‌گذاری قبل از انقلاب، به بیش از ۵۶۰۰ فقره نرسیده بود.

طبیعی است که با افزایش تعداد و حجم قوانین وظایف و اختیارات مسئولین اجرایی نیز افزایش چشمگیری یافت به‌نحوی که گاهی از اوقات دسترسی به بعضی از وظایف و اختیارات با اشکال مواجه می‌شد.

در این میان وزارت امور اقتصادی و دارایی که مرکزیت و محوریت سیاست‌های اقتصادی اعم از بازار سرمایه و بورس، شرکت‌ها، بیمه‌ها و امور مالی، پولی، خزانه داری مالیات و تمرکز سهام و اموال و سرمایه‌های دولتی را به‌عهده داشت و به‌تبع آن مقنن، تکالیف و وظایف سنگینی را بر عهده‌اش نهاده بود، می‌بایستی نه تنها قوانین مربوط به وظایف و اختیارات شفاف و منقح وزارت را برای شاغلین در وزارت آماده می‌کرد، بلکه امکان دسترسی به قوانین مذکور را برای سایر دستگاه‌هایی که مأموریتشان در ارتباط تنگاتنگ با وزارت بود نیز فراهم می‌نمود.

از این جهت این معاونت با درک ضرورت مذکور، خود را مکلف دانست که مجموعه اختیارات و وظایف منقح وزارت و وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی را تهیه و در دسترس مسئولین ذیربط قرار دهد و در اجرای این مهم، مجموعه حاضر با کمک مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران که از توان تخصصی لازم برخوردار بود با نظارت این معاونت، در مدت زمان کوتاهی تهیه و در دسترس قرار گرفت.

امید است مورد استفاده و گره‌گشای مسئولین وزارتخانه و دیگر اشخاص ذیربط قرار گیرد.

معاونت حقوقی و امور مجلس

مقدمه

قوانین حاکم بر وظایف و اختیارات مسئولین محترم کشوری گاهی آنچنان متعدد و متکثر است که حتی ممکن است باعث پیش آمدن مسائل ناخواسته و ناخوشایندی گردد. این مسئله عمدتاً ناشی از عدم دسترسی آسان و سریع به متون قوانین مرتبط با وظایف و اختیارات دستگاهها و مسئولین می‌باشد. در صورتیکه می‌توان با صرف مختصر هزینه این مشکل را از پیش پا برداشت و با احصاء قوانین مرتبط و تنقیح و تدوین آنها، وظایف و اختیارات معتبر و قابل و لازم-الاجرای دستگاهها و مسئولین آنها را استخراج و در اختیار گذاشت. بدیهی است از این رهگذر نه تنها نسبت به اجرای سهل و آسان وظایف و استفاده از اختیارات کمک خواهد شد، بلکه از تأخیر و تعطیل امور جاری دستگاهها جلوگیری خواهد گردید. معاونت محترم حقوقی و امور مجلس وزارت امور اقتصادی و دارایی در این امر پیشقدم شده و سفارش انجام این مهم را در ارتباط با «وظایف و اختیارات وزارت و وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی» به این مرکز داده است. این مرکز مفتخر است با بکارگیری تمام امکانات تخصصی خود نسبت به انجام سفارش اقدام کرده و مجموعه حاضر را تقدیم دارد. در مجموعه حاضر وظایف و اختیارات وزارت و وزیر محترم وزارت امور اقتصادی و دارایی در ارتباط با قوانین مهم و وظایف و اختیارات عمومی مذکور در قوانین در فصول مختلف و تفکیک شده، ارائه گردیده است. در این کتاب سعی شده است با ارائه تعریف جامع از هر وظیفه یا اختیار و درج آن در صدر متن قانونی مورد نظر نسبت به سهولت برداشت از اوامر مقنن کمک شود. همچنین قوانینی که صریحاً یا بواسطه جایگزین شدن با قوانین لاحق نسخ گردیده و یا به دلایل مختلف یا انقضای موعد اجرا، متروک و موقوف‌الاجرا شده است، حذف گردیده و در فصل آخر مجموعه جهت مراجعه و استفاده کاربران ارائه شده است. امید است این تلاش در تسهیل امور وزارت و وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی مؤثر افتد که در چنین صورتی مسئولین این مرکز را به انجام کارهای مهم‌تر تشویق خواهد کرد. این مرکز افتخار دارد نقطه نظرات و ایرادات صاحب‌نظران را در زمینه رفع نواقص و کاستی‌های مجموعه، مورد توجه و عمل قرار دهد.

محسن قره باغی

مدیر گروه تخصصی

و عضو هیأت عامل مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

فصل اول

الف) وظایف و اختیارات وزارت امور اقتصادی و دارایی در قانون مالیات‌های مستقیم

مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با رعایت اصلاحات بعدی

ب) وظایف و اختیارات وزیر امور اقتصادی و دارایی در قانون مالیات‌های مستقیم

مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با رعایت اصلاحات بعدی

ج) وظایف و اختیارات وزارت امور اقتصادی و دارایی در قانون محاسبات عمومی کشور

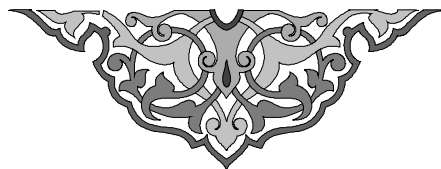
مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ با رعایت اصلاحات بعدی

د) وظایف و اختیارات وزیر امور اقتصادی و دارایی در قانون محاسبات عمومی کشور

مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ با رعایت اصلاحات بعدی

الف) وظایف و اختیارات وزارت امور اقتصادی و دارایی در قانون مالیات های مستقیم

مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با رعایت اصلاحات بعدی

عدم شمول مالیات به وزارت

از ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات های موضوع این قانون نمی باشند.
۱- وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و دستگاه هایی که بودجه آنها وسیله دولت تأمین می شود و شهرداری ها و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداری ها که به صورتی غیر از شرکت طبق قوانین تأسیس شده باشند.

شرکت در تهیه آیین نامه اجرایی ماده ۲

اصلاحیه ۱۳۷۱/۲/۷

تبصره ۴ ماده ۲- آیین نامه اجرایی مربوط به این ماده و نحوه نظارت وزارت امور اقتصادی و دارایی توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ورود در دعوی به عنوان ثالث یا طرح دعوی

ماده ۲۲- در صورتی که به موجب رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی مطالبات متوفی غیر قابل وصول تشخیص داده شود، مطالبات مذکور جزء ماترک منظور نمی شود و اگر مالیات آن قبلاً وصول شده باشد مسترد خواهد شد و در صورت وصول احتمالی این گونه مطالبات ورثه ملزم به پرداخت مالیات متعلق خواهند بود. در هر صورت وزارت امور اقتصادی و دارایی از نظر تأمین مالیات متعلق، می تواند به عنوان ثالث در دعوی مربوط شرکت و یا رأساً اقامه دعوی نماید.

شرکت در تهیه آیین نامه اجرایی بند ۳ ماده ۲۴ قانون

ماده ۲۴ - اموال زیر از شمول مالیات این فصل خارج است:

- اموالی که برای سازمان ها و مؤسسات مذکور در بندهای ۱ و ۲ و ۴ ماده ۲ این قانون یا انجام امور مذکور در بند ۳ ماده مزبور مورد وقف یا نذر یا حبس یا وصیت واقع گردد به شرط تأیید سازمان ها و مؤسسات مذکور و در مورد انجام امور مذکور در بند ۳ ماده ۲ این قانون به شرط آن که دولت یا شهرداری ها یا مراجعی که مورد قبول دولت باشد در اجرای آن حق نظارت داشته باشند. نحوه

اجرای مفاد این بند به موجب آیین‌نامه‌ای که از طرف وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، تعیین می‌شود.

آگاهی از ماترک اتباع ایرانی متوفی در خارج از کشور

ماده ۳۳ - مأموران کنسولی ایران در خارج از کشور موظفند ظرف سه ماه از تاریخ اطلاع از وقوع فوت اتباع ایرانی مراتب را ضمن ارسال کلیه اطلاعات در مورد ماترک آنان اعم از منقول یا غیر منقول واقع در کشور محل مأموریت خود با تعیین مشخصات و ارزش آنها از طریق وزارت امور خارجه به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند.

شرکت در تهیه آیین نامه اجرایی ماده ۳۳

تبصره ماده ۳۳ - آیین نامه اجرایی این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و امور خارجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

چاپ سفته و برات و بارنامه و دیگر اوراق مشمول حق تمبر

ماده ۵۰ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است سفته و برات و بارنامه و اوراق دیگر مشمول حق تمبر را چاپ و در دسترس متقاضیان بگذارد. وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند در مواردی که مقتضی بداند، بجای الصاق ابطال تمبر، به دریافت حق تمبر در قبال صدور قبض مالیات اکتفا نماید.

شرکت در تعیین قیمت و ضوابط واحدهای مسکونی ارزان و متوسط قیمت

ماده ۶۹ - اولین انتقال قطعی واحدهای مسکونی ارزان و متوسط قیمت که ظرف مدت ده سال از تاریخ تصویب این قانون مطابق ضوابط و قیمت‌هایی که وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌نمایند احداث و حداکثر در مدت یک سال از تاریخ انقضای مهلت اجرای برنامه احداث که حسب مورد توسط وزارت مسکن و شهرسازی یا شهرداری محل تعیین می‌شود منتقل گردد از پرداخت مالیات بر نقل و انتقال قطعی املاک معاف می‌باشد.

پیشنهاد ضریب تعیین درآمد مشمول مالیات موارد مذکور در بند ب ماده ۱۰۷

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۰۷ - درآمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از ایران به شرح زیر تشخیص می‌گردد:

ب - بابت واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود از ایران و واگذاری فیلمهای سینمایی، که به عنوان بها یا حق نمایش یا هر عنوان دیگر عاید آنها می‌شود، به مأخذ بیست درصد (۲۰٪) تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع وجوهی که ظرف یک سال مالیاتی عاید آنها می‌گردد، می‌باشد. ضریب تعیین درآمد مشمول مالیات هر یک از موارد مذکور در این بند بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود.

پرداخت کنندگان وجوه مزبور و همچنین پرداخت کنندگان وجوه مذکور در بند (الف) این ماده مکلفند در هر پرداخت مالیات متعلق را با توجه به مبالغی که از اول سال تا آن تاریخ پرداخت کرده‌اند کسر و ظرف مدت ده روز به اداره امور مالیاتی محل اقامت خود پرداخت کنند. در غیر این صورت دریافت کنندگان متضامناً مشمول پرداخت اصل مالیات و متعلقات آن خواهند بود.

شرکت در پیشنهاد آیین نامه اجرایی ماده ۱۱۱

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۱۱- شرکت‌هایی که با تأسیس شرکت جدید یا با حفظ شخصیت حقوقی یک شرکت، در هم ادغام یا ترکیب می‌شوند از لحاظ مالیاتی مشمول مقررات زیر می‌باشند:
ز- آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف شش‌ماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

افزایش نرخ مالیاتی شرکت‌های کشتیرانی و هواپیمائی کشورهای خارجی

تبصره ماده ۱۱۳- در مواردی که مالیات متعلق بر درآمد مؤسسات کشتیرانی و هواپیمایی ایران در کشورهای دیگر بیش از ۵ درصد کرایه دریافتی باشد با اعلام سازمان ذیربط ایرانی، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است مالیات شرکت‌های کشتیرانی و هواپیمایی تابع کشورهای فوق را معادل نرخ مالیاتی آنها افزایش دهد.

شرکت در تهیه ضوابط اجرایی بندهای الف و ب ماده ۱۲۷ در مورد مالیات اتفاقی

ماده ۱۲۷ - موارد زیر مشمول مالیات اتفاقی نخواهد بود.

الف - کمک‌های نقدی و غیر نقدی بلاعوض سازمان‌های خیریه یا عام‌المنفعه یا وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی یا شهرداری‌ها یا نهادهای انقلاب اسلامی به اشخاص حقیقی غیر از مواردی که مشمول مالیات فصل حقوق است.

ب - وجوه یا کمک‌های مالی اهدایی به خسارت دیدگان جنگ، زلزله، سیل، آتش‌سوزی و یا حوادث غیرمترقبه دیگر.

ج - جوایزی که دولت برای تشویق صادرات و تولید و خرید محصولات کشاورزی پرداخت می‌نماید.
تبصره - ضوابط اجرایی بندهای الف و ب طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور تهیه خواهد شد.

بخشودن مالیات‌هایی که تحصیل درآمد آنها به قبل از سال ۱۳۶۸ بر می‌گردد.

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ماده ۱۳۰- وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند بدهی مالیاتی که سال تحصیل درآمد مربوط یا تعلق آنها حسب مورد قبل از سال ۱۳۶۸ باشد را تا سقف یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای هر مؤدی در نقاطی که مقتضی بداند کلاً یا جزئاً مورد بخشودگی قرار دهد.

شرکت در تهیه فهرست مناطق کمتر توسعه یافته

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ۱ ماده ۱۳۲- فهرست مناطق کمتر توسعه یافته برای بقیه مدت برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و همچنین در آغاز هر دوره برنامه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

شرکت در تعیین و اعلام ضوابط واحدهای معاف موضوع ماده ۱۳۲

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ۴ ماده ۱۳۲- ضوابط مربوط به تعیین تاریخ شروع بهره‌برداری واحدهای معاف موضوع این ماده و همچنین تعیین محدوده موضوع تبصره (۲) این ماده توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن تعیین و اعلام می‌گردد.

پیشنهاد آیین نامه اجرایی ماده ۱۳۴

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۳۴- درآمد حاصل از تعلیم و تربیت مدارس غیر انتفاعی اعم از ابتدائی، راهنمایی، متوسطه، فنی و حرفه‌ای، دانشگاهها و مراکز آموزش عالی غیر انتفاعی و درآمد مؤسسات نگهداری معلولین ذهنی و حرکتی بابت نگهداری اشخاص مذکور که حسب مورد دارای پروانه فعالیت از مراجع ذی‌ربط هستند همچنین درآمد باشگاهها و موسسات ورزشی دارای مجوز از سازمان تربیت بدنی حاصل از فعالیتهای منحصراً ورزشی از پرداخت مالیات معاف است.
آیین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

برقراری ضوابط معافیت مالیاتی برای کارخانه‌هایی که به شعاع خارج از یکصد و بیست کیلومتری تهران منتقل می‌شوند.

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ که شماره تبصره از ۴ به ۳ تبدیل شده است.

تبصره ۳ ماده ۱۳۸- کارخانه‌های واقع در محدوده آبریز تهران که تعداد کارکنان آنها کمتر از پنجاه نفر نباشند در صورتی که تأسیسات خود را کلاً به خارج از شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران انتقال دهند، بر اساس ضوابطی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت ذیربط حسب مورد برقرار می‌شود تا ده سال از تاریخ بهره‌برداری در محل جدید از پرداخت مالیات بر درآمد ناشی از فعالیت صنعتی مربوط معاف خواهند بود.

پیشنهاد آیین نامه اجرایی ماده ۱۳۹

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ۳ ماده ۱۳۹- آیین نامه اجرایی موضوع این ماده به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

شرکت در پیشنهاد فهرست کالاهای مشمول ماده ۱۴۱

اصلاحیه ۱۳۷۶/۱۱/۲۶

بند الف ماده ۱۴۱ - صددرصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از صادرات محصولات تمام شده کالاهای صنعتی و محصولات بخش کشاورزی (شامل محصولات زراعی، باغی، دام و طیور، شیلات، جنگل و مرتع) و صنایع تبدیلی و تکمیلی آن و پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد حاصل از صادرات سایر کالاهایی که به منظور دست یافتن به اهداف صادرات کالاهای غیرنفتی به خارج از کشور صادر می‌شوند از مشمول مالیات معاف هستند. فهرست کالاهای مشمول این ماده در طول هر برنامه به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی کشاورزی و جهاد سازندگی و وزارتخانه‌های صنعتی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

شرکت در پیشنهاد ضوابط معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۴۴

اصلاحیه ۱۳۷۱/۲/۷

ماده ۱۴۴ - جهیزیه منقول و مهریه اعم از منقول یا غیر منقول و جوایز علمی و بورس‌های تحصیلی و همچنین درآمدی که بابت حق اختراع یا حقاکتشاف عاید مخترعین و مکتشفین می‌گردد به طور کلی و نیز درآمد ناشی از فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی مراکزی که دارای پروانه تحقیق از وزارتخانه‌های ذیصلاح می‌باشند به مدت ۱۰ سال از تاریخ اجرای این اصلاحیه طبق ضوابط مقرر در آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، از پرداخت مالیات معاف می‌باشد.

تهیه آیین نامه اجرایی بخشودگی مالیاتی موضوع ماده ۱۶۵

اصلاحیه ۱۳۷۱/۲/۷

ماده ۱۶۵ - در مواردی که بر اثر حوادث و سوانح از قبیل زلزله، سیل، آتش‌سوزی، بروز آفات و خشک سالی و طوفان و اتفاقات غیر مترقبه دیگر به یک منطقه کشور یا به مؤدی یا مؤدیان خاصی خساراتی وارد گردد و خسارت وارده از طریق وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی یا شهرداری‌ها یا سازمان‌های بیمه و یا مؤسسات عام‌المنفعه جبران نگردد، وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند معادل خسارت وارده از درآمد مشمول مالیات مؤدی در آن سال و سنوات بعد کسر و نسبت به آن دسته از مؤدیان که بیش از ۵۰٪ اموال آنها در اثر حوادث مذکور از بین رفته است و قادر به پرداخت بدهی‌های مالیاتی خود نمی‌باشند با تصویب هیأت وزیران تمام یا قسمتی از بدهی مالیاتی آنها را بخشوده یا تقسیط طولانی نماید.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

پیشنهاد تسهیلات مالیاتی مناطق جنگ زده غرب و جنوب کشور

اصلاحیه ۱۳۷۱/۲/۷

تبصره الحاقی به ماده ۱۶۵- مؤدیان مالیاتی مناطق جنگ زده غرب و جنوب کشور که فهرست این مناطق بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب هیأت وزیران اعلام می‌گردد، از تسهیلات مالیات زیر برخوردار خواهد شد:

الف - پنجاه درصد مالیات مؤدیان مزبور بابت درآمد حاصل در نقاط مذکور از اول سال ۱۳۶۸ لغایت ۱۳۷۲ بخشوده می‌گردد.

ب - به ازاء هر سال اشتغال در نقاط فوق از تاریخ اجرای این اصلاحیه یکسوم بدهی مالیاتی تا پایان سال ۱۳۶۷ آنها بابت درآمد حاصل در نقاط مذکور بخشوده می‌شود.

ج - مالیات پرداخت شده مؤدیان موصوف بابت درآمدهای حاصل از تاریخ ۱۳۵۹،۶،۳۰ لغایت سال ۱۳۶۷ در نقاط مذکور حداکثر معادل یک سوم آن در هر سال از مالیات سنوات بعد آنان در همان نقاط کسر خواهد شد.

د - در مواردی که مؤدی قادر به ادامه فعالیت در نقاط مذکور نباشد با ارائه دلایل مورد قبول وزارت امور اقتصادی و دارایی تمام یا قسمتی از بدهیهای موصوف مؤدی بخشوده خواهد شد.

ممنوعیت کارکنان وزارت از قبول وکالت یا نمایندگی مؤدی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۷۱ - کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور در دوره خدمت یا آمادگی به خدمت نمی‌توانند به عنوان وکیل یا نماینده مؤدیان مراجعه نمایند.

شرکت در تهیه ضوابط کسر بخشی از درآمد از درآمد مشمول مالیات

اصلاحیه ۱۳۷۱/۲/۷

ماده ۱۷۲- صد در صد وجوهی که به حساب های تعیین شده از طرف دولت به منظور بازسازی یا کمک و نظایر آن به صورت بلاعوض پرداخت می‌شود و همچنین وجوه پرداختی یا تخصیصی و یا کمک‌های غیرنقدی بلاعوض اشخاص اعم از حقیقی و یا حقوقی جهت تعمیر، تجهیز، احداث و یا تکمیل مدارس، دانشگاه ها، مراکز آموزش عالی و مراکز بهداشتی و درمانی و یا اردوگاه های تربیتی و آسایشگاه‌ها و مراکز بهزیستی و کتابخانه و مراکز فرهنگی و هنری (دولتی) طبق ضوابطی که توسط وزارتخانه های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت منبعی که مؤدی انتخاب خواهد کرد، قابل کسب می‌باشد.

پیشنهاد تعدیل نصاب‌های مندرج در قانون مالیات‌ها

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۷۵ - کلیه نصاب های مندرج در این قانون هماهنگ با نرخ تورم هر دو سال یکبار به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران قابل تعدیل است .

جلوگیری از خروج بدهکاران مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۰۲ - وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند از خروج بدهکاران مالیاتی که میزان بدهی آنها از ده میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال بیشتر است از کشور جلوگیری نماید. حکم این ماده در مورد مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی خصوصی بابت بدهی قطعی مالیاتی شخص حقوقی اعم از مالیات بر درآمد شخص حقوقی یا مالیات‌هایی که به موجب این قانون شخص حقوقی مکلف است به کسر و ایصال آن می‌باشد و مربوط به دوران مدیریت آنان بوده نیز جاری است. مراجع ذیربط با اعلام وزارت یا سازمان مزبور مکلف به اجرای این ماده می‌باشند.

آموزش و تربیت کارمندان و تشویق کارکنان

ماده ۲۱۷ - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود که یک درصد از وجوهی که بابت مالیات و جرایم موضوع این قانون وصول می‌گردد (به استثنای مالیات بر درآمد شرکت‌های دولتی) در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده و در مورد آموزش و تربیت کارمندان در امور مالیاتی و حسابرسی و تشویق کارکنان و کسانی که در امر وصول مالیات فعالیت مؤثری مبذول داشته و یا می‌دارند خرج نماید. وجوه پرداختی به استناد این ماده به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است که در هر شش ماه گزارشی از میزان وصول مالیات و توزیع مالیات وصولی بین طبقات و سطوح مختلف درآمد را به کمیسیون امور اقتصادی و دارایی مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

شرکت در تصویب آیین نامه وصول مالیات

ماده ۲۱۸ - آیین‌نامه مربوط به قسمت وصول مالیات توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و دادگستری تصویب و توسط وزارت امورات اقتصادی و دارایی به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

لزوم عضویت ۱۵ نفر از کارکنان وزارت در شورای عالی مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۵۲ - شورای عالی مالیاتی مرکب است از بیست و پنج نفر عضو که از بین اشخاص صاحب نظر، مطلع و مجرب در امور حقوقی، اقتصادی، مالی، حسابداری و حسابرسی که دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی یا معادل در رشته‌های مذکور می‌باشند به پیشنهاد رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می‌شوند.

تبصره ۱ - حداقل پانزده نفر از اعضاء شورای عالی مالیاتی باید از کارکنان وزارت امور اقتصادی و دارایی و یا سازمانها و واحدهای تابعه آن که دارای حداقل شش سال سابقه کار در مشاغل مالیاتی باشند انتخاب شوند.

تبصره ۲ - جلسات شورای عالی مالیاتی با حضور حداقل دوسوم اعضاء رسمی است و تصمیمات آن با رأی حداقل نصف به علاوه یک حاضرین معتبر خواهد بود.

لزوم انتخاب اعضاء هیأت عالی انتظامی مالیاتی از بین کارکنان وزارت

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۶۱ - هیأت عالی انتظامی مالیاتی مرکب خواهد بود از سه نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل که از بین کارمندان عالی مقام وزارت امورات اقتصادی و دارایی که در امور مالیاتی بصیر و مطلع بوده و دارای ۱۶ سال سابقه خدمت که لااقل شش سال آن را در امور مالیاتی اشتغال داشته باشند به پیشنهاد رئیس امور مالیاتی کل کشور به حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی برای مدت سه سال به این سمت منصوب می‌شوند و در مدت مذکور قابل تغییر نیستند مگر به تقاضای خودشان و یا به موجب حکم قطعی دادگاه اختصاصی اداری موضوع ماده ۲۶۷ این قانون. انتصاب مجدد آنان پس از انقضای سه سال مذکور بلامانع است.

رئیس هیأت عالی انتظامی مالیاتی از بین اعضاء اصلی هیأت از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی انتخاب و منصوب می‌شود.

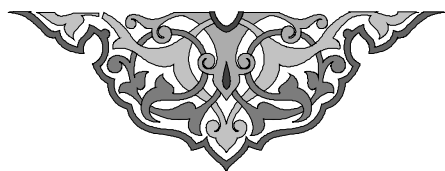
لزوم انتخاب دادستان انتظامی مالیاتی از بین کارمندان عالی مقام وزارت

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۶۳ - دادستان انتظامی مالیاتی از بین کارمندان عالی مقام وزارت امور اقتصادی و دارایی که دارای حداقل ده سال سابقه خدمت بوده و شش سال آنرا در امور مالیاتی اشتغال داشته باشند به پیشنهاد رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی به این سمت منصوب می‌شود.

تبصره - دادستان انتظامی مالیاتی می‌تواند به تعداد کافی دادیار داشته باشد و قسمتی از اختیارات خود را به آنان تفویض نماید.

ب) وظایف و اختیارات وزیر امور اقتصادی و دارایی در قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با رعایت اصلاحات بعدی

تصویب آیین نامه روش نگهداری دفاتر و اسناد و مدارک

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ۲ ماده ۹۵ - آیین نامه مربوط به روش های نگهداری دفاتر و اسناد و مدارک و نحوه ثبت وقایع مالی و چگونگی تنظیم صورت های مالی نهایی براساس نوع فعالیت و همچنین رعایت اصول و موازین و استانداردهای پذیرفته شده حسابداری توسط سازمان امور مالیاتی کشور با کسب نظر از جامعه حسابداران رسمی تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

تصویب آیین نامه انواع ذخایر فنی مؤسسات بیمه

تبصره ۱ ماده ۱۰۹ - انواع ذخایر فنی مؤسسات بیمه (اندوخته های فنی موضوع ماده ۶۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری) برای هر یک از رشته های بیمه و میزان و طرز محاسبه آنها به موجب آیین نامه ای خواهد بود که از طرف بیمه مرکزی ایران تهیه و پس از موافقت شورای عالی بیمه به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

تصویب آیین نامه هزینه های قابل قبول موضوع بند ۸ ماده ۱۴۸

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

هزینه هایی که حائز شرایط مذکور در ماده فوق می باشد به شرح زیر در حساب مالیاتی قابل قبول است.

بند ۸ ماده ۱۴۸ - هزینه های تحقیقاتی، آزمایشی و آموزشی، خرید کتاب، نشریات و لوح های فشرده، هزینه های بازاریابی، تبلیغات و نمایشگاهی مربوط به فعالیت مؤسسه، براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور، به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تصویب آیین نامه احراز شروط سه گانه بند ۹ ماده ۱۴۸

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

بند ۹ ماده ۱۴۸ - هزینه های مربوط به جبران خسارت وارده مربوط به فعالیت و دارایی مؤسسه مشروط بر این که:

اولاً - وجود خسارت محقق باشد.
ثانیاً - موضوع و میزان آن مشخص باشد.
ثالثاً - طبق مقررات قانون یا قراردادهای موجود جبران آن به عهده دیگری نبوده یا در هر صورت از طریق دیگران جبران نشده باشد.
آیین نامه احراز شروط سه گانه مذکور در این بند به پیشنهاد سازمان امور مالیات کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد .

تصویب آیین نامه بند ۱۱ ماده ۱۴۸ قانون

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

بند ۱۱ ماده ۱۴۸ - ذخیره مطالباتی که وصول آن مشکوک باشد مشروط بر این که اولاً مربوط به فعالیت مؤسسه باشد ثانیاً احتمال غالب برای لاوصول ماندن آن باشد ثالثاً در دفاتر مؤسسه به حساب مخصوص منظور شده تا زمانی که طلب وصول گردد یا لاوصول بودن آن محقق شود.
آیین نامه مربوط به این بند به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تصویب آیین نامه دیگر هزینه های قابل قبول مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ۱ ماده ۱۴۸ - هزینه های دیگری که مربوط به تحصیل درآمد مؤسسه تشخیص داده می شود و در این ماده پیش بینی نشده است به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی جزء هزینه های قابل قبول پذیرفته خواهد شد.

تصویب جداول استهلاکات

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۵۱ - جدول استهلاکات بر اساس ضوابط مصوب، از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و پس از تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی به موقع اجراء گذارده می شود.

تصویب آیین نامه اجرایی ماده ۱۷۶ قانون

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۷۶ - سازمان امور مالیاتی کشور می تواند مالیات موضوع این قانون را از طریق ابطال تمبر به صورت قطعی و یا تشخیص وصول نماید.
آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و پس از تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی به موقع اجرا گذارده می شود.

تصویب آیین نامه اعزام هیأت جهت کنترل دفاتر قانونی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱۸۱ - سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند به منظور نظارت بر اجرای قوانین و مقررات مالیاتی هیأت‌هایی مرکب از سه نفر را جهت بازدید و کنترل دفاتر قانونی مؤدیان مالیاتی طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد بود، اعزام نماید. در صورتی که مؤدی از ارائه دفتر خودداری نماید با موافقت هیأت مذکور در بند ۳ ماده ۹۷ این قانون درآمد مشمول مالیات سال مربوط از طریق علی‌الرأس تشخیص خواهد شد.

تبصره - هیأت‌های موضوع این ماده می‌توانند حسب تشخیص سازمان امور مالیاتی کشور کلیه اسناد و مدارک مالی مؤدیان را اعم از اینکه مربوط به سال مراجعه یا سنوات قبل باشند به منظور کسب اطلاعات لازم و ارائه آن به حوزه مالیاتی ذیربط مورد بازرسی قرار دهند و یا در صورت لزوم دفاتر و اسناد و مدارک سنوات قبل را در قبال ارائه رسید به حوزه مالیاتی ذیربط منتقل نمایند.

تصویب آیین‌نامه انجام تکالیف و ... موضوع ماده ۲۱۹

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۱۹ - شناسایی و تشخیص درآمد مشمول مالیات، مطالبه و وصول مالیات موضوع این قانون به سازمان امور مالیاتی کشور محول می‌شود که به موجب بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ایجاد گردیده است. نحوه انجام دادن تکالیف و استفاده از اختیارات و برخورداری از صلاحیت‌های هر یک از ماموران مالیاتی و اداره امور مالیاتی و همچنین ترتیبات اجرای احکام مقرر در این قانون به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور، به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

تبصره - سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند تا تصویب آیین‌نامه موضوع این ماده، از روشها، ترتیبات اجرایی و عناوین شغلی قبلی به عنوان مقررات مجری استفاده نماید.

موافقت با عدم ابراز اطلاعات و مدارک مالیاتی از جهت حفظ مصالح مملکت

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۳۱ - در مواردی که اداره امور مالیاتی کتباً از وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و شهرداری‌ها و سایر مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی اطلاعات و اسناد لازم را در زمینه فعالیت و معاملات و درآمد مؤدی بخواهند مراجع مذکور مکلفند رونوشت گواهی شده اسناد مربوط و هر گونه اطلاعات لازم را در اختیار آنان بگذارند مگر این که مسئول امر ابراز آن را مخالف مصالح مملکت اعلام نماید که در این صورت با موافقت وزیر مسئول و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی از ابراز آن خودداری می‌شود و در غیر این صورت به تخلف مسئول امر با اعلام دادستانی انتظامی مالیاتی در مراجع صالحه قضایی خارج از نوبت رسیدگی و

حسب مورد به مجازات مناسب محکوم خواهد شد. ولی درمورد اسناد و اطلاعاتی که نزد مقامات قضایی است و مقامات مزبور ارائه آن را مخالف مصلحت بدانند، ارائه آن منوط به موافقت دادستان کل کشور خواهد بود.

اظهار نظر در مورد اسناد و اطلاعات بانک ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ماده ۲۳۱- در مورد بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، سازمان امور مالیاتی کشور اسناد و اطلاعات مربوط به درآمد مؤدی را از طریق وزارت امور اقتصادی و دارایی مطالبه خواهد کرد و بانکها و مؤسسه های اعتباری غیربانکی موظفند حسب نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی اقدام نمایند.

تصویب آیین نامه حق الزحمه اعضاء هیأت های حل اختلاف مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ۲ ماده ۲۴۴- اداره امور هیأت های حل اختلاف مالیاتی و مسؤولیت تشکیل جلسات هیأتها به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می باشد و حق الزحمه اعضاء هیأت های حل اختلاف براساس آیین نامه ای که بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سازمان مذکور پیش بینی می شود قابل پرداخت خواهد بود.

صدور حکم اعضاء شورای عالی مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۵۲- شورای عالی مالیاتی مرکب است از بیست و پنج نفر عضو که از بین اشخاص صاحب نظر، مطلع و مجرب در امور حقوقی، اقتصادی، مالی، حسابداری و حسابرسی که دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی یا معادل در رشته های مذکور می باشند به پیشنهاد رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می شوند.

تبصره ۱- حداقل پانزده نفر از اعضاء شورای عالی مالیاتی باید از کارکنان وزارت امور اقتصادی و دارایی و یا سازمانها و واحدهای تابعه آن که دارای حداقل شش سال سابقه کار در مشاغل مالیاتی باشند انتخاب شوند.

تبصره ۲- جلسات شورای عالی مالیاتی با حضور حداقل دوسوم اعضاء رسمی است و تصمیمات آن با رأی حداقل نصف به علاوه یک حاضرین معتبر خواهد بود.

صدور حکم رئیس شورای عالی مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۵۳ - دوره عضویت اعضای شورای عالی مالیاتی سه سال از تاریخ انتصاب است و در این مدت قابل تغییر نیستند مگر به تقاضای خودشان یا به موجب حکم قطعی دادگاه اختصاصی اداری موضوع ماده ۲۶۷ این قانون. انتصاب مجدد اعضاء پس از انقضای سه سال مذکور بلامانع است. رییس شورای عالی مالیاتی از بین اعضاء شورا که کارمند وزارت امور اقتصادی و دارایی باشد، به پیشنهاد رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می گردد.

ارجاع تهیه آیین نامه و بخشنامه مربوط به اجرای قانون به شورای عالی مالیاتی اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۵۵ - وظایف و اختیارات شورای عالی مالیاتی به شرح زیر است:

- ۱ - تهیه آیین نامه‌ها و بخشنامه‌های مربوط به اجرای این قانون، در مواردی که از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی یا رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور ارجاع می گردد و یا در مواردی که شورای عالی مالیاتی تهیه آن را ضروری می داند پس از تهیه به رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور پیشنهاد کند.
- ۲ - بررسی و مطالعه به منظور پیشنهاد و اعلام نظر در مورد شیوه اجرای قوانین و مقررات مالیاتی و همچنین پیشنهاد اصلاح و تغییر قوانین و مقررات مالیاتی و یا حذف بعضی از آنها به وزیر امور اقتصادی و دارایی یا رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور .
- ۳ - اظهار نظر در مورد موضوعات و مسائل مالیاتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی حسب اقتضاء برای مشورت و اظهار نظر به شورای عالی مالیاتی ارجاع می نماید.
- ۴ - رسیدگی به آراء قطعی هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی که از لحاظ عدم رعایت قوانین و مقررات موضوعه یا نقض رسیدگی مورد شکایت مؤدی یا اداره امور مالیاتی واقع شده باشد.

ارجاع موارد مشابه که در مورد آنها روبه های مختلف اتخاذ شده به هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۵۸ - هرگاه در شعب شورای عالی مالیاتی نسبت به موارد مشابه روبه‌های مختلف اتخاذ شده باشد حسب ارجاع وزیر امور اقتصادی و دارایی یا رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور یا رئیس شورای عالی مالیاتی هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی با حضور رئیس شورا و رؤسای شعب و در غیاب رئیس شعبه یک نفر از اعضای آن شورا به انتخاب رئیس شورا تشکیل خواهد شد و موضوع مورد اختلاف را بررسی کرده و نسبت به آن اتخاذ نظر و اقدام به صدور رای می نماید در این صورت رای هیأت عمومی که با دو سوم آرای تمام اعضا قطعی است برای شعب شورای عالی مالیاتی و هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

صدور احکام اعضای هیأت عالی انتظامی مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۶۱ - هیأت عالی انتظامی مالیاتی مرکب خواهد بود از سه نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل که از بین کارمندان عالی مقام وزارت امور اقتصادی و دارایی که در امور مالیاتی بصیر و مطلع بوده و دارای ۱۶ سال سابقه خدمت که لااقل شش سال آن را در امور مالیاتی اشتغال داشته باشند به پیشنهاد رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی برای مدت سه سال به این سمت منصوب می‌شوند و در مدت مذکور قابل تغییر نیستند مگر به تقاضای خودشان و یابه موجب حکم قطعی دادگاه اختصاصی اداری موضوع ماده ۲۶۷ این قانون. انتصاب مجدد آنان پس از انقضای سه سال مذکور بلامانع است.

رئیس هیأت عالی انتظامی مالیاتی از بین اعضاء اصلی هیأت از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی انتخاب و منصوب می‌شود.

انتصاب رئیس هیأت عالی انتظامی مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۶۱ - هیأت عالی انتظامی مالیاتی مرکب خواهد بود از سه نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل که از بین کارمندان عالی مقام وزارت امور اقتصادی و دارایی که در امور مالیاتی بصیر و مطلع بوده و دارای ۱۶ سال سابقه خدمت که لااقل شش سال آن را در امور مالیاتی اشتغال داشته باشند به پیشنهاد رئیس امور مالیاتی کل کشور به حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی برای مدت سه سال به این سمت منصوب می‌شوند و در مدت مذکور قابل تغییر نیستند مگر به تقاضای خودشان و یابه موجب حکم قطعی دادگاه اختصاصی اداری موضوع ماده ۲۶۷ این قانون. انتصاب مجدد آنان پس از انقضای سه سال مذکور بلامانع است.

رئیس هیأت عالی انتظامی مالیاتی از بین اعضاء اصلی هیأت از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی انتخاب و منصوب می‌شود.

صدور حکم دادستان انتظامی مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۶۳ - دادستان انتظامی مالیاتی از بین کارمندان عالی مقام وزارت امور اقتصادی و دارایی که دارای حداقل ده سال سابقه خدمت بوده و شش سال آنرا در امور مالیاتی اشتغال داشته باشند به پیشنهاد رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی به این سمت منصوب می‌شود.

تبصره - دادستان انتظامی مالیاتی می‌تواند به تعداد کافی دادیار داشته باشد و قسمتی از اختیارات خود را به آنان تفویض نماید.

ارجاع موارد قابل رسیدگی به دادستان انتظامی مالیاتی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۶۵ - جهات ذیل موجب شروع رسیدگی و تحقیق خواهد بود:

الف - شکایت ذینفع راجع به عدم رعایت مقررات این قانون.

ب - گزارش رسیده از مراجع رسمی.

پ - مواردی که از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی یا رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور و یا هیأت عالی انتظامی مالیاتی ارجاع شود.

ت - مشهودات و اطلاعات دادستانی انتظامی مالیاتی.

انتخاب جانشین عضو هیأت عالی انتظامی که سابقه اظهار نظر در خصوص مورد را داشته باشد.

تبصره ۱ ماده ۲۶۶ - هر گاه هر یک از اعضاء هیأت عالی انتظامی مالیاتی خواه در مرحله بدوی یا تجدید نظر سابقه صدور رأی یا هر نوع اظهار نظر نسبت به موضوع طرح شده داشته باشند. وزیر امور اقتصادی و دارایی حسب مورد یک نفر دیگر را در آن مورد تعیین خواهد نمود.

انتصاب سه نفر عضو هیأت بررسی مجدد پرونده هایی که دیوان عدالت اداری آنها را نقض کرده است.

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

تبصره ۲ الحاقی به ماده ۲۶۶ - در هر مورد که رأی مرجع تجدید نظر توسط دیوان عدالت اداری نقض و یا پرونده قابل رسیدگی مجدد اعلام گردد پرونده امر منحصراً به جهات مورد نظر دیوان مزبور به هیأتی مرکب از سه نفر به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی که یکی از آنان رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود احاله و رأی هیأت اخیرالذکر قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

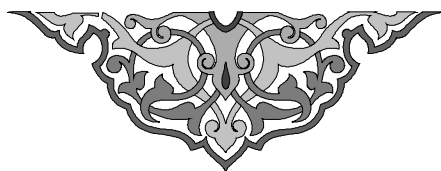
صدور دستور تعقیب تخلفات انتظامی اعضای شورای عالی مالیاتی و اعضای هیأت عالی انتظامی

اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۶۷ - تخلفات انتظامی اعضاء شورای عالی مالیاتی و اعضاء هیأت عالی انتظامی به دستور وزیر امور اقتصادی و دارایی در دادگاه اختصاصی اداری مرکب از یکی از رؤسای شعب دیوان عالی کشور به معرفی رییس دیوان عالی کشور، رییس کل دیوان محاسبات و رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور مورد رسیدگی قرار می گیرد که بر طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری و سایر مقررات مربوط رسیدگی و رأی بر براءت یا محکومیت صادر خواهد نمود. این رأی قطعی و لازم الاجرا است.

ج (وظایف و اختیارات وزارت امور اقتصادی و دارایی در قانون محاسبات عمومی کشور

مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ با رعایت اصلاحات بعدی

تعیین انواع دیون بلا محل

بند ج ماده ۸ - سایر بدهیهایی که خارج از اختیار دستگاه ایجاد شده باشد. انواع دیون بلا محل موضوع این بند از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و اعلام خواهد شد.
۳۴۸/۱ - در اختیار گرفتن تنخواه گردان خزانه

تنخواه گردان خزانه

ماده ۲۴ - تنخواه گردان خزانه عبارت است از اعتبار بانکی در حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که به موجب قانون اجازه استفاده از آن به میزان معین در هر سال مالی برای رفع احتیاجات نقدی خزانه در همان سال به وزارت امور اقتصادی و دارایی داده می شود و منتها تا پایان سال واریز می گردد.

انتصاب ذیحساب

ماده ۳۱ - ذیحساب مأموری است که به موجب حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت به منظور اعمال نظارت و تأمین هماهنگی لازم در اجرای مقررات مالی و محاسباتی در وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و دستگاههای اجرایی محلی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به این سمت منصوب می شود و انجام سایر وظایف مشروحه زیر را به عهده خواهد داشت:

- ۱ - نظارت بر امور مالی و محاسباتی و نگاهداری و تنظیم حسابها بر طبق قانون و ضوابط و مقررات مربوط و صحت و سلامت آنها.
- ۲ - نظارت بر حفظ اسناد و دفاتر مالی.
- ۳ - نگاهداری و تحویل و تحول وجوه و نقدینه و سپرده ها و اوراق بهادار.
- ۴ - نگاهداری حساب و اموال دولتی نظارت بر اموال مذکور.

انتساب ذیحساب مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در مورد مصرف وجوهی که از محل درآمد عمومی دریافت می دارند

تبصره ۲ ماده ۳۱- ذیحساب مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع ماده ۵ این قانون در مورد وجوهی که از محل درآمد عمومی دریافت می‌دارند، با حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی با موافقت آن دستگاه منصوب خواهند شد.

انتصاب معاون ذیحساب

ماده ۳۲ - معاون ذیحساب مأموری است که با حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی از بین کارکنان رسمی واجد صلاحیت به این سمت منصوب می‌شود.

تهیه آیین نامه شرایط طرز انتخاب و حدود مسئولیت های امین اموال

ماده ۳۴ - امین اموال مأموری است که از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت و امانتدار با موافقت ذیحساب و به موجب حکم وزارتخانه یا مؤسسه ذیربط به این سمت منصوب و مسئولیت حراست و تحویل و تحول و تنظیم حسابهای اموال و اوراقی که در حکم وجه نقد است و کالاهای تحت ابوابجمعی، به عهده او واگذار می‌شود. آیین نامه مربوط به شرایط و طرز انتخاب و حدود وظایف و مسئولیتهای امین اموال در مورد اموال منقول و غیر منقول با رعایت مقررات این قانون از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تهیه و ابلاغ دستورالعمل نحوه عمل و روش های وصول درآمد های وزارتخانه ها و مؤسسات

ماده ۴۰ - نحوه عمل و روشهای اجرایی در مورد وصول درآمدهای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی نمونه فرمهای مورد استفاده برای این منظور براساس دستورالعملهایی خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تأیید روش های اجرای وصول درآمدهای شرکت های دولتی

تبصره ماده ۴۰- شرکتهای دولتی به استثناء بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه مکلفند روشهای اجرایی وصول درآمدهای خود را به تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی برسانند.

واگذاری تنخواه گردان رد سپرده جهت استرداد سپرده های موضوع ماده ۴۱

تبصره ماده ۴۱- رد وجوه سپرده طبق مقررات خود به عمل می‌آید و وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است از طریق واگذاری تنخواه گردان رد سپرده از حساب تمرکز وجود سپرده یا به طریق مقتضی دیگر موجبات تسریع و تسهیل در رد کلیه سپرده‌های موضوع این ماده را فراهم نماید.

اخذ مالیات شرکت های دولتی

ماده ۴۴ - شرکتهای دولتی مکلفند پس از تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت توسط مجامع عمومی مربوط حداکثر ظرف یک ماه ترتیب پرداخت مبالغ مالیات و همچنین سود سهام دولت را در وجه وزارت امور اقتصادی و دارایی بدهند.
تخلف از اجرای این ماده در حکم تصرف غیر مجاز در وجوه عمومی محسوب می‌شود.

تشخیص اوراق و اسناد مشمول ماده ۴۶

تبصره ۱ ماده ۴۶ - تشخیص اوراق و اسناد مشمول این ماده با وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

پیشنهاد آیین نامه اجرایی ماده ۴۶

تبصره ۳ ماده ۴۶ - ترتیب اجرای این ماده و همچنین نحوه نظارت هیأت مذکور تابع آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تهیه آیین نامه نحوه عمل در مواردی که برای تقسیط بدهی افراد به وزارتخانه ها و ... تعیین تکلیف نشده باشد.

ماده ۴۷ - در مواردی که برای تقسیط بدهی اشخاص به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و یا دادن مهلت به بدهکاران مزبور و نیز جریمه‌های نقدی ناشی از استنکاف و یا عدم پرداخت به موقع بدهی به موجب مقررات خاص و یا مقررات عمومی تعیین تکلیف نشده باشد نحوه عمل بر طبق آیین‌نامه‌ای است که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده می‌شود.

شرکت در تعیین و ابلاغ هزینه های موضوع ماده ۵۱

تبصره ماده ۵۱ - انواع هزینه‌های موضوع این ماده و شرایط آن از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه تعیین و ابلاغ خواهد شد.

واگذاری تنخواه گردان ذیحسابان و نمایندگی خزانه در استان‌ها

ماده ۵۴ - به منظور ایجاد تسهیل در پرداخت هزینه‌های وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و واحدهای تابعه آنها در مرکز و شهرستانها و خارج از کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی وجوه لازم به‌عنوان تنخواه‌گردان در اختیار ذیحسابان مربوط و نمایندگیهای خزانه در استانها قرار خواهد داد. آیین‌نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه‌گردان در اختیار ذیحسابان مربوط و نمایندگیهای خزانه در استانها قرار خواهد داد.

آیین‌نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه‌گردان‌هایی که واگذاری آنها بر حسب این ماده و سایر مواد این قانون ضرورت پیدا می‌کند و همچنین ترتیب واریز آنها از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی تصویب و ابلاغ خواهد گردید.

تعیین مرجع صدور حواله‌هایی که مربوط به هزینه‌های دستگاه اجرایی خاص نمی‌باشد.

ماده ۵۶ - مرجع صدور حواله و درخواست وجه از محل اعتباراتی که به طور جداگانه در بودجه کل کشور منظور می‌شود و مستقیماً مربوط به هزینه‌های دستگاه اجرایی خاصی نمی‌باشد جز در مواردی که در این قانون برای آنها تعیین تکلیف شده است توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود.

تأیید مصرف اعتبارات دیون بلامحل دستگاهها

ماده ۵۸ - اعتبارات مندرج در بودجه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تحت عنوان "دیون بلامحل" در مورد اعتبارات جاری با موافقت وزارت امورات اقتصادی و دارایی و در مورد اعتبارات عمرانی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و سایر دستگاههای اجرایی با تأیید وزارت برنامه و بودجه قابل مصرف است.

تهیه آیین نامه مربوط به میزان و موارد تأدیه پیش پرداخت و علی الحساب

ماده ۶۱ - میزان و موارد تأدیه پیش پرداخت و علی الحساب و همچنین نحوه واریز و احتساب آنها به هزینه قطعی طبق آیین نامه‌ای است که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

شرکت در تهیه آیین نامه اجرایی ماده ۶۱

بند ۳ ماده ۶۱ - آیین نامه اجرایی این ماده شامل مبالغی که از بابت افتتاح اعتبار اسنادی قبل از حصول تعهد به عنوان پیش پرداخت قابل تأدیه می‌باشد از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تأیید پرداخت بهای کالاها و خدماتی که به‌عللی خارج از اختیار طرفین در سال مالی بعد به تعهد می‌رسد

تبصره ۱ ماده ۶۳ - بهای کالا یا خدمات موضوع قراردادهایی که در هر سال مالی برای تأمین احتیاجات همان سال طبق مقررات منعقد و از محل اعتبارات جاری و یا عمرانی مصوب تأمین شده است مشروط بر آنکه پایان مدت قرارداد حداکثر آخر همان سال مالی بوده ولی به‌عللی که خارج از اختیار طرفین قرارداد و یا یکی از آنها است کلاً و یا بعضاً در سال مالی بعد به مرحله تعهد می‌رسد با تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی حسب مورد از محل اعتبارات مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده قابل پرداخت است.

احتساب وجوه مانده واحدهای خارج کشور به حساب تنخواه گردان

تبصره ۲ ماده ۶۳ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است ترتیبی اتخاذ نماید که در صورت لزوم مانده وجوه مصرف نشده مربوط به اعتبارات واحدهای خارج از کشور وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در پایان هر سال مالی با رعایت مفاد آیین نامه موضوع ماده ۵۴ این قانون به پای تنخواه گردان سال بعد واحدهای مذکور محسوب گردد.

شرکت در پیشنهاد آیین نامه نحوه نظارت بر مصرف اعتبارات پرداخت شده به مؤسسات غیردولتی به‌عنوان کمک

تبصره ماده ۷۱- دولت مکلف است بر مصرف اعتباراتی که به عنوان کمک از محل بودجه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و یا از محل اعتبارات منظور در سایر ردیفهای بودجه کل کشور به مؤسسات غیر دولتی پرداخت می‌شود نظارت مالی اعمال کند. نحوه نظارت مذکور تابع آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷۱ مکرر مصوب ۱۳۸۷/۴/۱۶

پرداخت هرگونه وجهی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی موضوع ماده (۲) این قانون به دستگاههای اجرائی به عنوان کمک یا هدیه به صورت نقدی و غیرنقدی به جز در مواردی که در مقررات قانونی مربوط تعیین شده یا میشود ممنوع است. هدایای نقدی که با رعایت ماده (۴) این قانون برای مصارف خاص به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی اهداء میشود باید تنها به حساب بانکی مجاز که توسط خزانه‌داری کل کشور برای دستگاههای مذکور افتتاح شده یا میشود واریز گردد. مصرف وجوه مذکور با رعایت هدفهای اهداء کننده برابر آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران میرسد، هدایایی که به طور غیرنقدی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اهداء میگردد، مشمول مقررات اموال دولتی خواهد بود و شرکتهای دولتی اینگونه موارد را باید طبق اصول حسابداری در دفاتر خود ثبت نمایند. هدایای اهداء شده به سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی(ره) هدایای خاص تلقی میشود و چنانچه اهداءکننده هدف خود را اعلام نکند با نظر شورای مشارکت مردمی با سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) به مصرف خواهد رسید. اجراء تعهدات معموله قبل از تصویب این قانون بلامانع است.

حسابرسی اسناد هزینه مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی

تبصره ۵ ماده ۷۲- حساب و اسناد هزینه مربوط به اعتبارات جاری و طرحهای عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت) مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی بایدقبل از تصویب مراجع قانونی ذیربط، بوسیله حسابرسان منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی رسیدگی شود و حساب سالانه آنها برای حسابرسی به‌دیوان محاسبات کشور تحویل گردد.

تهیه آیین‌نامه مالی ، معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری نهاد ها و مؤسسات عمومی غیر دولتی که از شمول مقررات عمومی مستثنی شده‌اند.

تبصره ۶ ماده ۷۲- آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری آن دسته از مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی که به موجب قانون از شمول مقررات عمومی مستثنی شده و یا بشود با رعایت قانون دیوان محاسبات کور توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تنظیم و به تصویب هیأت‌وزیران خواهد رسید.

دستورالعمل نحوه درخواست وجه جهت هزینه های دستگاه های اجرایی

ماده ۷۵ - مقررات مربوط به نحوه درخواست وجه برای هزینه های دستگاه های اجرایی در مرکز و شهرستانها و نیز مقررات مربوط به ابلاغ اعتبار وحواله های نقدی به موجب دستورالعملی خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

موافقت با تعیین قرارداد های فوری و فوتی نیازهای سال بعد

ماده ۷۷ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی می توانند برای رفع احتیاجات سال بعد از در مواردی که موضوعی جنبه فوری و فوتی داشته و تأخیر درانجام آن منجر به زیان و خسارت دولت گردد به پیشنهاد بالاترین مقام اجرایی دستگاه مربوط و تأیید وزارت برنامه و بودجه با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی قراردادهای لازم برای خرید کالا یا خدمات مورد نیاز با رعایت مقررات منعقد نمایند مشروط بر این که مبلغ آن گونه قراردادهای به تشخیص وزارت برنامه و بودجه در هر مورد حداکثر بیش از اعتبار مصوب و مشابه آن در آن سال و یا در صورت جدید بودن موضوع مجموعاً در مورد هر دستگاه اجرایی حداکثر بیش از ده درصد مجموع اعتبارات غیر پرسنلی مصوب واحد مربوط نباشد. چنانچه در اجرای قرارداد منعقد و بر اساس مقررات مربوط پرداخت وجوهی به عنوان پیش پرداخت ضرورت پیدا کند و یا قراردادهای مزبور قبل از پایان سال مالی به مرحله تعهد برسد، وزارت امور اقتصادی و دارایی می تواند وجوه لازم را به عنوان پیش پرداخت (از محل اعتبار خاصی که در اجرای این ماده در بودجه هر سال پیش بینی می شود) تأدیه نماید و در سال بعد پس از تصویب بودجه رأساً از اعتبارات دستگاه مربوط واریز نماید.

پرداخت پیش پرداخت از محل اعتبار مخصوص جهت انعقاد قرارداد

ماده ۷۷ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی می توانند برای رفع احتیاجات سال بعد از در مواردی که موضوعی جنبه فوری و فوتی داشته و تأخیر درانجام آن منجر به زیان و خسارت دولت گردد به پیشنهاد بالاترین مقام اجرایی دستگاه مربوط و تأیید وزارت برنامه و بودجه با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی قراردادهای لازم برای خرید کالا یا خدمات مورد نیاز با رعایت مقررات منعقد نمایند مشروط بر این که مبلغ آن گونه قراردادهای به تشخیص وزارت برنامه و بودجه در هر مورد حداکثر بیش از اعتبار مصوب و مشابه آن در آن سال و یا در صورت جدید بودن موضوع مجموعاً در مورد هر دستگاه اجرایی حداکثر بیش از ده درصد مجموع اعتبارات غیر پرسنلی مصوب واحد مربوط نباشد. چنانچه در اجرای قرارداد منعقد و بر اساس مقررات مربوط پرداخت وجوهی به عنوان پیش پرداخت ضرورت پیدا کند و یا قراردادهای مزبور قبل از پایان سال مالی به مرحله تعهد برسد، وزارت امور اقتصادی و دارایی می تواند وجوه لازم را به عنوان پیش پرداخت (از محل اعتبار خاصی که در اجرای این ماده در بودجه هر سال پیش بینی می شود) تأدیه نماید و در سال بعد پس از تصویب بودجه رأساً از اعتبارات دستگاه مربوط واریز نماید.

تأیید آیین نامه مربوط به معاملات در زمینه چاپ و صحافی بدون رعایت ماده ۷۹
 ماده ۷۹- معاملات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اعم از خرید و فروش و اجاره و استجاره و پیمانکاری و اجرت کار و غیره (به استثناء مواردی که مشمول مقررات استخدامی می‌شود) باید حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام شود مگر در موارد زیر:
 بند ۱۳ ماده ۷۹- در مورد چاپ و صحافی که به موجب آیین‌نامه خاصی که بنا به پیشنهاد وزارت ارشاد اسلامی و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، انجام خواهد شد.

اعمال نظارت مالی بر مخارج وزارتخانه‌ها و ... از نظر انطباق پرداخت‌ها با مقررات قانون محاسبات و سایر قوانین

ماده ۹۰- اعمال نظارت مالی بر مخارج وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی از نظر انطباق پرداخت‌ها با مقررات این قانون و سایر قوانین و مقررات راجع به هر نوع خرج، به عهده وزارت امور اقتصاد و دارایی است.

اعلام تخلف دستگاه‌ها در زمینه غیر قانونی بودن مصرف هزینه به دیوان محاسبات کشور
 ماده ۹۱- در صورتی که ذیحساب انجام خرجی را بر خلاف قانون و مقررات تشخیص دهد، مراتب را با ذکر مستند قانونی مربوط کتباً به مقام صادرکننده دستور خرج اعلام می‌کند. مقام صادرکننده دستور پس از وصول گزارش ذیحساب چنانچه دستور خود را منطبق با قوانین و مقررات تشخیص داده و مسئولیت قانونی بودن دستور خود را کتباً با ذکر مستند قانونی به عهده بگیرد و مراتب را به ذیحساب اعلام نماید. ذیحساب مکلف است وجه سند هزینه مربوط را پس از ضمیمه نمودن دستور کتبی متضمن قبول مسئولیت مذکور پرداخت و مراتب را با ذکر مستندات قانونی مربوط به وزارت امور اقتصادی و دارایی و رونوشت آن را جهت اطلاع به دیوان محاسبات کشور گزارش نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی در صورتی که مورد را خلاف تشخیص داد مراتب را برای اقدامات قانونی لازم به دیوان محاسبات کشور اعلام خواهد داشت.

اقدام در جهت ایجاد وحدت رویه نظارت قبل از خرج

ماده ۹۴- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با رعایت قوانین و مقررات نسبت به ایجاد وحدت رویه در مورد اعمال نظارت قبل از خرج اقدام نماید.

تعیین نحوه ارسال صورتحساب و دریافت، و پرداخت ماهانه به وزارتخانه

ماده ۹۵- کلیه ذیحسابان وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند نسخه اول صورتحساب دریافت و پرداخت هر ماه را همراه با اصل اسناد و مدارک مربوط منتهی تا آخر ماه بعد و حساب نهایی هر سال را حداکثر تا پایان خرداد ماه سال بعد به ترتیبی که در اجرای ماده ۳۹ قانون دیوان محاسبات کشور مقرر می‌شود به دیوان مذکور تحویل و نسخه دوم صورتحسابهای مذکور را بدون ضمیمه کردن

اسناد و مدارک به نحوی که وزارت امور اقتصادی و دارایی معین می‌کند به وزارت نامبرده ارسال نمایند.

تغییر مواعد تنظیم و ارسال صورتحساب موضوع ماده ۹۵

تبصره ۲ ماده ۹۵ - مواعد تنظیم و ارسال صورتحسابهای موضوع این ماده توسط دیوان محاسبات کشور با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی قابل تغییر می‌باشد

شرکت در تهیه و تصویب دستورالعمل اجرایی تبصره ۴

اصلاحیه ۱۳۷۱/۱/۲۹

تبصره ۴ ماده ۹۵ - به منظور از میان برداشتن موانع موجود در راه تنظیم حسابها و صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور یک هیأت سه نفره مرکب از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل و در موارد زیر تصمیمات لازم را اتخاذ می‌نماید:

الف - در مورد اسناد و مدارک ناقص سنواتی (از سال ۱۳۶۴ به بعد) وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و اعتبارات عمرانی شرکتهای دولتی که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

ب - در خصوص اسناد و مدارک دستگاههای مذکور در بند الف که بر اثر حوادث غیر مترقبه و جنگ تحمیلی به تشخیص هیأت مذکور به نحوی از انحاء از بین رفته است.

ج - نقصان و تفریط حاصل در موجودیهای وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی مشمول ماده ۷۳ قانون محاسبات عمومی کشور خواهند بود.

تصمیمات این هیأت با اکثریت آراء قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود لکن این تصمیمات که صرفاً ناظر بر ایجاد تسهیلات لازم در امر تنظیم حسابهای باشد مانع از تعقیب قانونی متخلفین امر نخواهد بود. دستورالعمل اجرایی این تبصره مشترکاً توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات کشور حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به مورد اجراء گذاشته خواهد شد.

گزارش عملیات سالانه به دیوان محاسبات

ماده ۹۶ - دستگاههای اجرایی مکلفند به ترتیبی که هیأت وزیران معین خواهد نمود حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از پایان هر سال مالی گزارش عملیات انجام شده طی آن سال را بر اساس اهداف پیش‌بینی شده در بودجه مصوب به دیوان محاسبات کشور و وزارت برنامه و بودجه و وزارت اموراتصادی و دارایی ارسال دارند.

تهیه دستورالعمل نحوه تحویل و تحول ذیحساب سابق و لاحق

ماده ۹۷ - در مواقعی که سمت ذیحساب تغییر کند و یا به هر عنوان سمت ذیحسابی از وی سلب شود ذیحسابان قبلی و بعدی مکلفند حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ اشتغال ذیحساب جدید بر اساس دستورالعملی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود سوابق ذیحسابی را باتنظیم

صورت مجلس، تحویل و تحول نمایند. این صورت مجلس باید به امضاء تحویل دهنده و تحویل گیرنده رسیده و نسخه اول آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال گردد. تبصره - در مواردی که ذیحساب از تحویل ابوابجمعی خود استنکاف نماید یا به هر علتی شرکت او در امر تحویل و تحول میسر نباشد، ابوابجمعی وی با حضور نماینده دیوان محاسبات کشور و نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی با تنظیم صورت مجلس به ذیحساب جدید تحویل خواهد شد.

نحوه تحویل و تحول در مواقع استنکاف ذیحساب

تبصره ماده ۹۷- در مواردی که ذیحساب از تحویل ابوابجمعی خود استنکاف نماید یا به هر علتی شرکت او در امر تحویل و تحول میسر نباشد، ابوابجمعی وی با حضور نماینده دیوان محاسبات کشور و نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی با تنظیم صورت مجلس به ذیحساب جدید تحویل خواهد شد.

تهیه دستورالعمل صورتحساب دریافت و پرداخت طرح‌های عمرانی شرکت‌های دولتی

ماده ۹۹ - شرکت‌های دولتی مکلفند صورتحساب دریافت و پرداخت طرح‌های عمرانی (اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت) خود را مطابق دستورالعمل که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تنظیم خواهد شد تهیه و پس از تصویب مجمع عمومی مربوط بلافاصله جهت درج در صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال نمایند. مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت موضوع ماده ۱۳۰ این قانون نیز مشمول حکم این ماده می‌باشد.

تهیه دستورالعمل صورتحساب دریافت و پرداخت اعتبارات جاری و عمرانی مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی

ماده ۱۰۰ - کلیه مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع ماده ۵ این قانون مکلفند صورتحساب دریافت و پرداخت سالانه خود اعم از اعتبارات جاری و یا طرح‌های عمرانی (اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت)، مطابق دستورالعملی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ خواهد شد تنظیم و پس از تصویب مراجع قانونی ذیربط حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد جهت درج در صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال دارند.

تهیه دستورالعمل طبقه بندی انواع حساب‌های خزانه

ماده ۱۰۱ - خزانه مکلف است صورتحساب دریافتها و پرداختهای ماهانه حسابهای درآمد متمرکز در خزانه را به تفکیک انواع حسابها حداکثر ظرف مدت دو ماه تهیه و به دیوان محاسبات کشور تحویل نماید. طبقه‌بندی انواع حساب‌های مذکور در این ماده با در نظر گرفتن طبقه‌بندی درآمدها و اعتبارات در قانون بودجه کل کشور توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و اعلام خواهد شد.

ارسال صورتحساب عملکرد هر سال مالی تا پایان آذر ماه سال بعد به دیوان محاسبات و هیأت وزیران

ماده ۱۰۳ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است صورتحساب عملکرد هر سال مالی را حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد طبق تقسیمات و عناوین درآمد و سایر منابع تأمین اعتبار و اعتبارات مندرج در قانون بودجه سال مربوط تهیه و همراه با صورت گردش نقدی خزانه حاوی اطلاعات زیر: الف - صورتحساب دریافتیهای خزانه شامل:

- ۱ - موجودی اول سال خزانه.
  - ۲ - درآمدهای وصولی سال مالی مربوط.
  - ۳ - سایر منابع تأمین اعتبار.
  - ۴ - واریز پیش پرداختهای سالهای قبل.
- ب - صورتحساب پرداختیهای خزانه شامل:
- ۱ - پرداختی از محل اعتبارات و سایر منابع تأمین اعتبار منظور در قانون بودجه سال مربوط.
  - ۲ - پیش پرداختها.
  - ۳ - پیش پرداختهای سالهای قبل که به پای اعتبارات مصوب سال مالی منظور شده است.
  - ۴ - موجودی آخر سال.

به طور همزمان یک نسخه به دیوان محاسبات کشور و یک نسخه به هیأت وزیران تسلیم نماید.

اعلام تخلف ذیحسابان به دیوان محاسبات

ماده ۱۰۵ - ذیحسابان و سایر مأموران مالی در اجرای تکالیف و مسئولیتهایی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به آنها محول می شود، موظفند به تکالیف و مسئولیتهای محوله عمل نمایند و کلیه مسئولان دستگاههای اجرایی و کارکنان ذیحسابیها مکلف به همکاری و تشریک مساعی در این مورد خواهند بود.

متخلفین با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی و یا دادستان دیوان محاسبات کشور به موجب رأی هیأت‌های مستشاری دیوان مزبور حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم خواهند شد:

- ۱ - اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی.
- ۲ - توبیخ کتبی با درج در پرونده استخدامی.
- ۳ - کسر حقوق و مزایا تا حداکثر یک سوم از یک ماه تا سه ماه.
- ۴ - انفصال موقت از سه ماه تا یک سال.

ایفای مسئولیت حفظ و نگهداری اموال و حساب اموال منقول دولتی و غیر منقول در اختیار وزارتخانه ها و ... و نظارت بر تمرکز حساب اموال مذکور

ماده ۱۰۶ - مسئولیت حفظ و حراست و نگهداری حساب اموال منقول دولتی و غیر منقول در اختیار وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی یا وزارتخانه‌ها یا مؤسسه دولتی استفاده‌کننده و نظارت و تمرکز حساب اموال مزبور با وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌باشد.

در اجرای این ماده وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است در مواردی که لازم تشخیص دهد به حساب و موجودی اموال وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به طرق مقتضی رسیدگی نماید و دستگاه-های مزبور مکلف به همکاری و ایجاد تسهیلات لازم در این زمینه خواهند بود و در هر حال رسیدگی و نظارت وزارت امور اقتصادی و دارایی رفع مسئولیت دستگاه‌های دولتی مربوط نخواهد بود.

اعلام موافقت قبلی جهت انتقال بلاعوض اموال منقول دولتی از یک وزارتخانه به وزارتخانه یا مؤسسات دولتی دیگر

ماده ۱۰۷ - انتقال بلاعوض اموال منقول دولت از یک وزارتخانه یا مؤسسه دولتی به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگر در صورتی امکان‌پذیر خواهد بود که علاوه بر موافقت وزارتخانه یا مؤسسه‌ای که مال را در اختیار دارد موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی قبلاً تحصیل شده باشد.

اعلام موافقت قبلی با انتقال بلاعوض اموال وزارتخانه‌ها و ... به شرکت‌های دولتی که ۱۰۰٪ سهام آنها متعلق به دولت است.

ماده ۱۰۸ - انتقال بلاعوض اموال منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به شرکت‌های دولتی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت باشد بنا به تقاضای شرکت دولتی ذریبط و موافقت وزیر یا بالاترین مقام اجرایی وزارتخانه یا مؤسسه دولتی انتقال دهنده مال با تأیید قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز می‌باشد.

در صورتی که ارزش اموال منقولی که در اجرای این ماده در هر سال به شرکت دولتی منتقل می‌شود بر اساس ارزیابی کارشناس منتخب شرکت جمعاً بیش از یک میلیون ریال باشد در پایان هر سال باید سرمایه شرکت معادل مبلغ ارزیابی شده افزایش یابد و در هر حال شرکت انتقال‌گیرنده مکلف است ارزش مال منتقل شده را به حسابهای مربوط منظور نماید.

اطلاع قبلی از انتقال بلاعوض اموال منقول شرکت‌های دولتی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت می‌باشد و وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی

ماده ۱۰۹ - انتقال بلاعوض اموال منقول شرکت‌های دولتی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت می‌باشد به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بنا به تقاضای وزیر یا رییس مؤسسه دولتی مربوط و موافقت مجمع عمومی شرکت و اطلاع قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی مشروط بر آنکه ارزش دفتری (قیمت تمام شده منهای تجمع ذخیره استهلاک) اموالی که در اجرای این ماده انتقال داده می‌شود جمعاً از ۵۰٪ سرمایه پرداخت شده شرکت تجاوز نکند، مجاز می‌باشد.

شرکت انتقال دهنده مال مکلف است در صورتی که ارزش دفتری اموال منقول شرکت که در اجرای این ماده به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی منتقل می‌شود تا یک میلیون ریال باشد معادل مبلغ مزبور به حساب هزینه همان سال منظور و در صورت تجاوز این مبلغ از یک میلیون ریال معادل ارزش دفتری اموال منتقل شده سرمایه شرکت را کاهش دهد.

اعلام موافقت قبلی بلاعوض اموال منقول شرکت‌های دولتی و وزارتخانه‌ها و ...

ماده ۱۱۰ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی می‌توانند اموال منقول خود را به طور امانی در اختیار سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی قرار دهند. در این صورت وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی تحویل گیرنده بدون این که حق تصرفات مالکانه نسبت به اموال امانی مذکور داشته باشند مسئول حفظ و حراست و نگهداری حساب این اموال خواهند بود و باید فهرست اموال مزبور را به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال و عین اموال را پس از رفع نیاز به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی ذیربط اعاده و مراتب را به وزارت امور اقتصادی و دارایی اطلاع دهند.

اطلاع قبلی از فروش اموال منقول یا اسقاط یا مازاد بر نیاز وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی

ماده ۱۱۲ - فروش اموال منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که اسقاط شده و یا مازاد بر نیاز تشخیص داده می‌شود و مورد نیاز سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی نباشد، با اطلاع قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی و اجازه بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط با رعایت مقررات مربوط به معاملات دولتی مجاز می‌باشد. وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود.

فروش اموال غیر منقولی که در قبال مطالبات دولتی و حکم دادگاه‌ها به تملک درآمده و واریز وجوه مربوطه به درآمد عمومی کشور

ماده ۱۱۶ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است اموال غیر منقولی را که در قبال مطالبات دولت و یا در اجرای قوانین و مقررات خاص و یا احکام دادگاه‌ها به تملک دولت درآمده و یا درآید چنانچه از مستثنیات موضوع ماده ۱۱۵ این قانون نباشد با رعایت مقررات مربوط به فروش رسانیده و حاصل فروش را به درآمد کشور واریز نماید.

تهیه آیین نامه نحوه اجرای فصل پنجم قانون و چگونگی رسیدگی و نظارت و تمرکز اموال منقول و غیر منقول دولت

ماده ۱۲۲ - آیین نامه مربوط به نحوه اجرای فصل پنجم این قانون و چگونگی رسیدگی و نظارت و تمرکز حساب اموال منقول و غیر منقول دولت از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تهیه دستورالعمل نگهداری سهام ، اسناد و تضمین نامه‌ها

ماده ۱۲۳ - سهام و اسناد مالکیت اموال غیر منقول و تضمین نامه‌ها و سایر اوراق بهادار متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و همچنین سهام متعلق به دولت در شرکتها باید به ترتیب و در محل و یا محلهایی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود نگهداری شود. خزانه‌داری کل کشور مکلف است بر نگهداری صحیح سهام و اسناد و اوراق مذکور نظارت نماید و سهام و اسناد و تضمین نامه‌ها و سایر اوراق بهادار مشمول این ماده به موجب دستورالعمل اجرایی مربوط که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ خواهد گردید، معین می‌شود.

اعلام نظر در مورد لوایح مالی

ماده ۱۲۷ - کلیه لوایح که جنبه مالی دارد باید علاوه بر امضای نخست وزیر و وزیر مسئول امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی را نیز داشته باشد. کلیه تصویبنامه‌های پیشنهادی دستگاههای اجرایی که جنبه مالی دارد در صورتی قابل طرح در هیأت وزیران است که قبلاً به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال و نظر وزارت مزبور کسب شده باشد.

تهیه دستورالعمل‌های اجرایی قانون

ماده ۱۲۸ - نمونه اسنادی که برای پرداخت هزینه‌ها مورد قبول واقع می‌شود و همچنین مدارک و دفاتر و روش نگهداری حساب با موافقت وزارت دارایی و تأیید دیوان محاسبات کشور تعیین می‌شود و دستورالعمل‌های اجرایی این قانون از طرف وزارت مزبور ابلاغ خواهد شد.

تهیه آیین‌نامه مربوط به روش‌های جایگزین وصول وجوه از طریق ابطال تمبر و حق تمبر و... ماده ۱۳۱ - در مواردی که باید وجوهی طبق مقررات به عنوان حق تمبر و یا از طریق الصاق و ابطال تمبر وصول شود وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند روش‌های مناسب دیگری را برای وصول آن‌گونه درآمدها تعیین نماید. موارد و نحوه عمل و روش‌های جایگزینی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه خواهد شد.

تمدید مهلت مقرر جهت تقسیم تراز نامه و حساب سود و زیان به حسابرس منتخب تبصره ۳ ماده ۱۳۲ - موعده مقرر برای تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان و ضامم مربوط از طرف هیأت مدیره و یا هیأت عامل به حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر تا دو ماه و مهلت رسیدگی حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر تا سه ماه با ارائه دلائل قابل توجیهی که به تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی برسد قابل تمدید است.

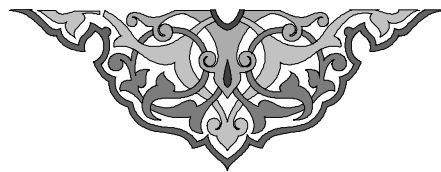
دریافت اطلاعات مالی وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی

ماده ۱۳۷ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی مکلفند کلیه اطلاعات مالی مورد درخواست وزارت امور اقتصادی و دارایی را که در اجرای این قانون برای انجام وظایف خود لازم بداند مستقیماً در اختیار وزارتخانه مذکور قرار دهند.

اعمال نظارت مالی فراگیر به هزینه دستگاه‌ها و نیز تجهیز کادر مالیاتی

ماده ۱۳۹ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است به منظور فراهم آوردن موجبات نظارت مالی فراگیر بر هزینه‌های دستگاههای دولتی و نیز تجهیز کادر مالیاتی و حسابرسی طبق اساسنامه‌ای که به پیشنهاد وزارت مذکور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، نسبت به تأسیس آموزشگاه عالی اختصاصی برای این امر اقدام نماید و هزینه آن بر اساس تبصره ۶۵ قانون بودجه سال ۱۳۶۰ تأمین می‌شود.

د) وظایف و اختیارات وزیر امور اقتصادی و دارایی در قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ با رعایت اصلاحات بعدی

تأیید تنخواه گردان پرداخت

ماده ۲۷ - تنخواه گردان پرداخت عبارت است از وجهی که از محل تنخواه گردان حسابداری از طرف ذیحساب با تأیید وزیر یا رییس مؤسسه و یا مقامات مجاز از طرف آنها برای انجام برخی از هزینه‌ها در اختیار واحدها و یا مأمورینی که به موجب این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن مجاز به دریافت تنخواه گردان هستند قرار می‌گیرد تا به تدریج که هزینه‌های مربوط انجام می‌شود اسناد هزینه تحویل و مجدداً وجه دریافت دارند.

تصویب آیین‌نامه‌های مواد ۳۹ و ۴۱ و ۴۲ قانون محاسبات عمومی کشور

ماده ۴۳ - آیین‌نامه نحوه اجرای مواد ۳۹ و ۴۱ و ۴۲ توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی تصویب و ابلاغ خواهد شد و متخلف از اجرای این مواد به موجب رأی هیأت‌های مستشاری دیوان محاسبات کشور به مجازات‌های مقرر در قانون محاسبات کشور محکوم خواهند شد.

تعیین دو نماینده جهت نظارت بر چاپ اسناد دولتی

ماده ۴۶ - انواع تمبر و اوراقی که برای وصول درآمدهای عمومی منظور در بودجه کل کشور مورد استفاده قرار می‌گیرند و انواع گذرنامه، شناسنامه، سند مالکیت و همچنین سایر اوراق و اسناد رسمی دولتی در شرکت سهامی چاپخانه دولتی ایران تحت نظارت هیأتی مرکب از دو نفر نماینده وزیر امور اقتصادی و دارایی، یک نفر نماینده دادستانی کل کشور و یک نفر نماینده دیوان محاسبات کشور و یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی چاپ و تحویل وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذیربط می‌گردد.

اختیار و مسئولیت تشخیص و تعهد و تسجیل و حواله

ماده ۵۳ - اختیار و مسئولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجیل و حواله به عهده وزیر یا رییس مؤسسه و مسئولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت باقوانین و مقررات به عهده ذیحساب می‌باشد.

تصویب آیین‌نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده انواع تنخواه گردان‌ها

ماده ۵۴ - به منظور ایجاد تسهیل در پرداخت هزینه‌های وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و واحدهای تابعه آنها در مرکز و شهرستانها و خارج از کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی وجوه لازم به عنوان تنخواه‌گردان در اختیار ذیحسابان مربوط و نمایندگیهای خزانه در استانها قرار خواهد داد. آیین‌نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه‌گردان در اختیار ذیحسابان مربوط و نمایندگیهای خزانه در استانها قرار خواهد داد. آیین‌نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه‌گردانهایی که واگذاری آنها بر حسب این ماده و سایر مواد این قانون ضرورت پیدا می‌کند و همچنین ترتیب واریز آنها از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی تصویب و ابلاغ خواهد گردید.

تصویب آیین‌نامه نحوه انجام و حدود مسئولیت‌های نمایندگی خزانه در استانها

ماده ۷۴ - نحوه انجام و حدود وظایف و مسئولیت‌های نمایندگیهای خزانه در استانها و چگونگی ارتباط آنها با خزانه‌داری کل و دستگاههای اجرایی مستقر در شهرستانهای تابعه هر استان به موجب آیین‌نامه‌ای که با رعایت مفاد این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد معین خواهد شد.

تشخیص و مسئولیت خریدهای موضوع بندهای ۱۰، ۴ و ۱۱ ماده ۷۹

ماده ۷۹ - معاملات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اعم از خرید و فروش و اجاره و استیجاره و پیمانکاری و اجرت کار و غیره (به استثناء مواردی که مشمول مقررات استخدامی می‌شود) باید حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام شود مگر در موارد زیر:

۴ - در مورد خرید یا استیجاره اموال غیر منقول که به تشخیص و مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و متعهد رشته مربوطه انجام خواهد شد.

۱۰ - در مورد تعمیر ماشین آلات ثابت و متحرک به تشخیص و مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها.

۱۱ - در مورد خرید قطعات یدکی برای تعویض یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین آلات ثابت و متحرک موجود و همچنین ادوات و ابزار و وسائل اندازه‌گیری دقیق و لوازم آزمایشگاههای علمی و فنی و نظائر آن با تعیین بهای مورد معامله حداقل وسیله یک نفر کارشناس خبره و متعهد رشته مربوطه که حسب مورد توسط وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها انتخاب خواهد شد، پس از تأیید مقامات مذکور در این ردیف^۱.

طرق انجام مناقصات

۱- به قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ توجه شود

ماده ۸۱ - مناقصه در معاملات به طرق زیر انجام می‌پذیرد:

الف - در مورد معاملات جزئی به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت کارپرداز.
ب - در مورد معاملات متوسط به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت کارپرداز و مسئول واحد تدارکاتی مربوط و تأیید وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها.

ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مناقصه عمومی و یا ارسال دعوت‌نامه (مناقصه محدود) به تشخیص وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی و مقامات مجاز از طرف آنها.

ماده ۸۲ - مزایده در معاملات به طریق زیر انجام می‌پذیرد:

الف - در مورد معاملات جزئی به بیشترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت مأمور فروش.
ب - در مورد معاملات متوسط با حراج.

ج - در مورد معاملات جزئی به بیشترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت مأمور فروش.

ب - در مورد معاملات متوسط با حراج.

ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مزایده عمومی.

ماده ۸۳ - در مواردی که انجام مناقصه یا مزایده بر اساس گزارش توجیهی دستگاه اجرایی مربوط به تشخیص یک هیأت سه نفره مرکب از مقامات مذکور در ماده ۸۴ این قانون میسر یا به مصلحت نباشد، می‌توان معامله را به طریق دیگری انجام داد و در این صورت هیأت مزبور با رعایت صرفه و صلاح دولت ترتیب انجام آن گونه معاملات را با رعایت سایر مقررات مربوط در هر مورد یا به طور کلی برای یک نوع کالا یا خدمت تعیین و اعلام خواهد نمود.

ماده ۸۴ - ترکیب هیأت ترک مناقصه و مزایده موضوع ماده ۸۳ این قانون در مورد دستگاههای اجرایی در مرکز و استانها به شرح زیر خواهد بود:

الف - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی واحدهای مرکزی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و همچنین در مورد مؤسسات دولتی مستقر در خارج از مرکز، معاون مالی و اداری و یا مقام مشابه وزارتخانه یا مؤسسه دولتی حسب مورد و ذیحساب مربوط و یک نفر دیگر از کارکنان خبره و متعهد دولت به انتخاب وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط.

ب - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی غیر استانی واحدهای خارج از مرکز وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی، استاندار یا نماینده او و بالاترین مقام دستگاه اجرایی در محل و عامل ذیحساب مربوط در مرکز استان.

ج - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی دادگستری جمهوری اسلامی ایران و صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و دیوان محاسبات کشور وسایر مؤسسات دولتی که به صورت مستقل اداره می‌شوند و تابع هیچ یک از وزارتخانه‌ها نمی‌باشند به‌جای نماینده وزیر به ترتیب نماینده شورای عالی قضایی و

نماینده شورای سرپرستی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و نماینده رییس دیوان محاسبات کشور و نماینده بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط در هیأت موضوع این ماده شرکت خواهد نمود.

د - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی استانی، استاندار و یا نماینده او و بالاترین مقام دستگاه اجرایی محلی ذیربط و ذیحساب مربوط.

ه - در مورد عملیات جاری و طرح‌های عمرانی شرکتهای دولتی، مدیر عامل و یا بالاترین مقام اجرایی و ذیحساب مربوط و یک نفر به انتخاب مجمع عمومی.

و - در مورد مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی مادام که از محل درآمد عمومی وجهی دریافت می‌دارند در صورتی که به موجب مقررات مربوط زیر نظر شورا و یا ارکان مشابه اداره می‌شوند. ذیحساب و دو نفر به انتخاب شورا یا ارکان مربوط و در صورتی که فاقد شورا یا ارکان مشابه می‌باشند، ذیحساب و دو نفر به انتخاب بالاترین مقام اجرایی مؤسسه یا نهاد مربوطه.

ز - در مورد معاملات مربوط به نیروهای سه‌گانه ارتش جمهوری اسلامی ایران در مرکز، فرمانده نیروی مربوط و ذیحساب مربوط و یک نفر به انتخاب رییس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و در خارج از مرکز به ترتیب نماینده فرمانده نیروی مربوط و عامل ذیحساب در محل و نماینده رییس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران.

ح - در مورد معاملات وزارت دفاع به ترتیب مقرر در بند (الف) این ماده و در مورد معاملات مربوط به ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، ذیحساب مربوط و دو نفر به انتخاب رییس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران^۱

موافقت با انتقال بلاعوض اموال منقول وزارت به شرکت های دولتی

ماده ۱۰۸ - انتقال بلاعوض اموال منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به شرکتهای دولتی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت باشد بنا به تقاضای شرکت دولتی ذیربط و موافقت وزیر یا بالاترین مقام اجرایی وزارتخانه یا مؤسسه دولتی انتقال دهنده مال با تأیید قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز می‌باشد. در صورتی که ارزش اموال منقولی که در اجرای این ماده در هر سال به شرکت دولتی منتقل می‌شود بر اساس ارزیابی کارشناس منتخب شرکت جمعاً بیش از یک میلیون ریال باشد در پایان هر سال باید سرمایه شرکت معادل مبلغ ارزیابی شده افزایش یابد و در هر حال شرکت انتقال گیرنده مکلف است ارزش مال منتقل شده را به حسابهای مربوط منظور نماید.

پیشنهاد فروش اموال غیر منقول وزارتخانه

ماده ۱۱۵ - فروش اموال غیر منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که مازاد بر نیاز تشخیص داده می‌شود به استثناء اموال غیر منقول مشروحه زیر:

۱- به قانون برگزاری مناقصات، مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ توجه شود.

- ۱- اموال غیر منقولی که از نفایس ملی باشد.
- ۲- تأسیسات و استحکامات نظامی و کارخانجات اسلحه و مهمات سازی.
- ۳- آثار و بناهای تاریخی.
- ۴- اموال غیر منقول که در رابطه با مصالح و منافع ملی در تصرف دولت باشد که فروش آنها ممنوع می باشد بنا به پیشنهاد وزیر مربوط با تصویب هیأت وزیران و با رعایت سایر مقررات مربوط مجاز می باشد وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز شود.

پیشنهاد انتقال اموال غیر منقول به شرکت های دولتی

ماده ۱۱۷ - اموال غیر منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی به پیشنهاد وزیر یا رییس مؤسسه مربوط و با تصویب هیأت وزیران قابل انتقال به شرکتهایی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت است می باشد. اموال مزبور توسط کارشناس یا کارشناسان منتخب مجمع عمومی شرکت به قیمت روز ارزیابی و پس از تأیید مجمع عمومی سرمایه شرکت معادل قیمت مذکور افزایش می یابد.

تعیین جانشین خزانه دار کل

ماده ۱۲۴ - حساب های خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند به درخواست خزانه دار کل کشور و یا مقام مجاز از طرف او افتتاح و یا مسدود می گردد و استفاده از حسابهای مزبور با حداقل امضاء مشترک دو نفر از مقامات خزانه داری کل که کارمند رسمی دولت باشند به معرفی خزانه دار کل کشور و در غیاب او مقامی که طبق حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی موقتاً عهده دار وظایف او می باشد خواهد بود کلیه مکاتباتی که موجب نقل و انتقال موجودی حسابهای خزانه گردد باید حداقل با دو امضاء مقامات مجاز مذکور در این ماده صادر شود.

امضاء لوايح مالی

ماده ۱۲۷ - کلیه لوايح که جنبه مالی دارد باید علاوه بر امضای نخست وزیر و وزیر مسئول امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی را نیز داشته باشد. کلیه تصویب نامه های پیشنهادی دستگاههای اجرایی که جنبه مالی دارد در صورتی قابل طرح در هیأت وزیران است که قبلاً به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال و نظر وزارت مزبور کسب شده باشد.